

Michail Chazin: “Putin přistupuje ke světu s touto logikou: my jsme partneři a ti na Západě jsou brutální divoši!”

 polec24.cz/blog/michail-chazin-putin-pristupuje-ke-svetu-s-touto-logikou-my-jsme-partneri-a-ti-na-zapade-jsou-brutalni-divosi

2. 1. 2024

blogpolitika

BUSINESS Online

Proč budou USA a dolar v roce 2024 čelit „hrůze hrůzy hrůz“ a v čem je ruská strategie?

„Teprve poté, co Putin řekl, že naše cesta je cestou Alexandra Něvského s orientací na Východ, si Západ uvědomil, že z nich dělal blázny, a ve skutečnosti nikdy nebyl prozápadním člověkem. To je klíčový bod,“ říká Michail Chazin. Během online konference se čtenáři BUSINESS Online shrnul šéf Nadace Michaila Chazina pro ekonomický výzkum ekonomické a politické výsledky roku 2023, vytvořil prognózu pro rok 2024 a vysvětlil, proč je Rusko „na pokraji kolosálního hospodářského růstu“.

Michail Chazin: „Myslím, že hlavní událost je vnitřní – jde o radikální změnu Putinova obrazu a rétoriky“

„Všechny trendy, které byly popsány před 20 lety, se začaly jasně projevat“

— Michail Leonidoviči, shrnujíc výsledky roku 2022, pojmenoval jste dvě důležité události: za prvé, model kolapsu globálního dolarového systému se stal obecně akceptovaným, za druhé měnové zóny a státy – objevili se vůdci těchto zón. Změnil se váš názor na loňské výsledky? Co považujete za hlavní výsledky roku 2023?

— Všechny trendy, které byly popsány před 20 lety v knize „Úpadek dolarového impéria a konec Pax Americana“ (1), se začaly zřetelně objevovat. Tehdy jsme si mysleli, že věci půjdou rychleji, ale šly pomaleji. Nyní to ale probíhá rychleji, než jsme před rokem čekali. S čím to souvisí? Jde o to, že jsme měli pocit, že lidé, kteří dělají klíčová rozhodnutí, mají vnitřní smysl pro zodpovědnost, takže nedovolí spálit všechny rezervy. Ale spletli jsme se, ony byli spáleny všechny!

A dnes je finanční politika USA jedna k jedné k Rusku v letech 1997–1998, za politiky Dubinina -Čubajse. Spojené státy prudce zvyšují svůj státní dluh, a tím stimulují soukromou poptávku, ale ta je využívána k nákupu nikoli amerického zboží, ale čínského. V Rusku sloužil k nákupu GKO (krátkodobé státní dluhopisy – pozn. red.). Dluh USA divoce roste a zároveň Federální rezervní systém a centrální banka provádějí restriktivní měnovou politiku, kdy peníze občanů, které zaplatili za nákup, vstupují do ekonomiky, ale tyto peníze stahují.

V důsledku toho klesá peněžní zásoba, roste dluh a vždy to končí stejně. Samozřejmě nevyhlásí suverénní default. To je možné pouze v Rusku – lidmi, kteří se vůbec nestýkají se zemí, vyhlásit suverénní default v národní měně, která by mohla být vytištěna. Ano, samozřejmě, k inflaci by došlo, ale ona i tak byla.

Brettonwoodský systém spěje ke svému logickému závěru a pak začíná to nejzajímavější, protože nevychází ani tak geopolitika, ale ekonomická geografie. Všechny země světa mají různé přírodní podmínky. A pokud chtějí, aby měly jednotný ekonomický model, tak je třeba některým odebrat přebytek, který generují nad průměrnou ziskovost, a dát ho těm zemím, jejichž ziskovost je pod průměrem. Pokud se tak nestane, pak se systém řízení začne hroutit, bohaté země vysvětlují: „Krmíme všechny, jsme z toho unavení a my odcházíme.“

Zpočátku to prohlásil SSSR koncem 80. let a začal vysvětlovat socialistickým zemím: „Budeme obchodovat za cizí měnu“. V důsledku toho se zhroutily ekonomiky Maďarska, Bulharska a všech ostatních. Pak se to stalo v republikách Sovětského svazu, když Ukrajina řekla: “Krmíme všechny a vy všichni jste lenoši.” A vidíme výsledek – ekonomická katastrofa v pobaltských státech, na Ukrajině, která v SSSR žila velmi bohatě. A docela chudé Bělorusko se ukázalo být jednou z nejúspěšnějších zemí v Evropě. *(Protože dělalo to, čím velmi mnozí u nás kolem „listopadu“*

opovrhovali, tj. vyrábělo co šlo a snažilo se obchodovat tak, aby získalo to, co si vyrobit samo nemohlo. A mělo štěstí na politické vedení státu, které jednalo v státním zájmu nekompromisně. Připomínám, že je to počtem obyvatel plně srovnatelná země s ČR. – pozn.překl.)

Podobná situace nyní začala po celém světě. Navíc stále zavedli model, který existuje posledních 30 let po celém světě a 50 let na Západě, ale je to model, ve kterém jsou ziskovými centry finanční instituce. Výsledkem je, že SVO funguje již dva roky, Američané si uvědomili, že potřebují posílit svůj obranný průmysl. Výsledek ve Spojených státech je tento: po dva roky je růst obranného průmyslu nulový, vše ostatní podle oficiálních údajů klesá o 2 procenta ročně, ale ve skutečnosti, když počítáte poctivě *(V reálné ekonomice – pozn.překl.)*, mínus 5 – 6 procent.

V Evropské unii jsou oficiální údaje – minus 6–7 procent, ve skutečnosti s největší pravděpodobností minus 10 – 12 procent. To je deindustrializace, katastrofa. Svou životní úroveň si v současnosti podporují dotačními mechanismy, ale protože nelze donekonečna zvyšovat státní dluh, v určité chvíli tento mechanismus přestane fungovat a následně dojde k prudkému poklesu životní úrovně. A protože ve většině zemí tohoto modelu tvoří 70–80 procent HDP domácí soukromá poptávka, HDP okamžitě klesne.

Existuje pouze jeden způsob, jak tuto situaci náhle zastavit – zhroucení finančních trhů. Nemyslím si, že by je někdo úmyslně srazil – je to velmi děsivé a odpovědnost je obrovská, ale existuje jedna myšlenka: soudě podle příznaků bude Biden odstraněn. Nevím jak: mohl by onemocnět, odstoupit, udusit se sušenkou, dokonce by mohl nepřítomně přestat dýchat. Ale pokud odejde, nevyhnutelně se zhroutí finanční trhy. Pozor: dolar poskočí, protože každý převede svá aktiva do těch nejlikvidnějších – do dolaru. Nejprve vyskočí a pak začne pomalu padat.

Obecně to vše nehraje zvláštní roli, protože samotný model předpokládal velmi zajímavou věc. Proč průmysl upadá? Protože do něho nikdo neinvestuje. A proč? Protože celý globální průmysl je těsně pod hranicí ziskovosti. Logika je velmi jednoduchá: navýšíme kapitalizaci, díky tomu si bereme nové půjčky a kompenzujeme dluh a všechna finanční aktiva vkládáme na finanční trhy, kde je marže vyšší. S tímto konceptem se upouští od spousty věcí, například od běžných oprav. A v USA vidíme vykolejení vlaků a podobné věci. Je to dáno tím, že neprovádějí běžné opravy. Tak tomu bylo v SSSR v polovině a na konci 80. let.

— Popsali jste trendy uplynulého roku, které budou pokračovat v roce 2024?

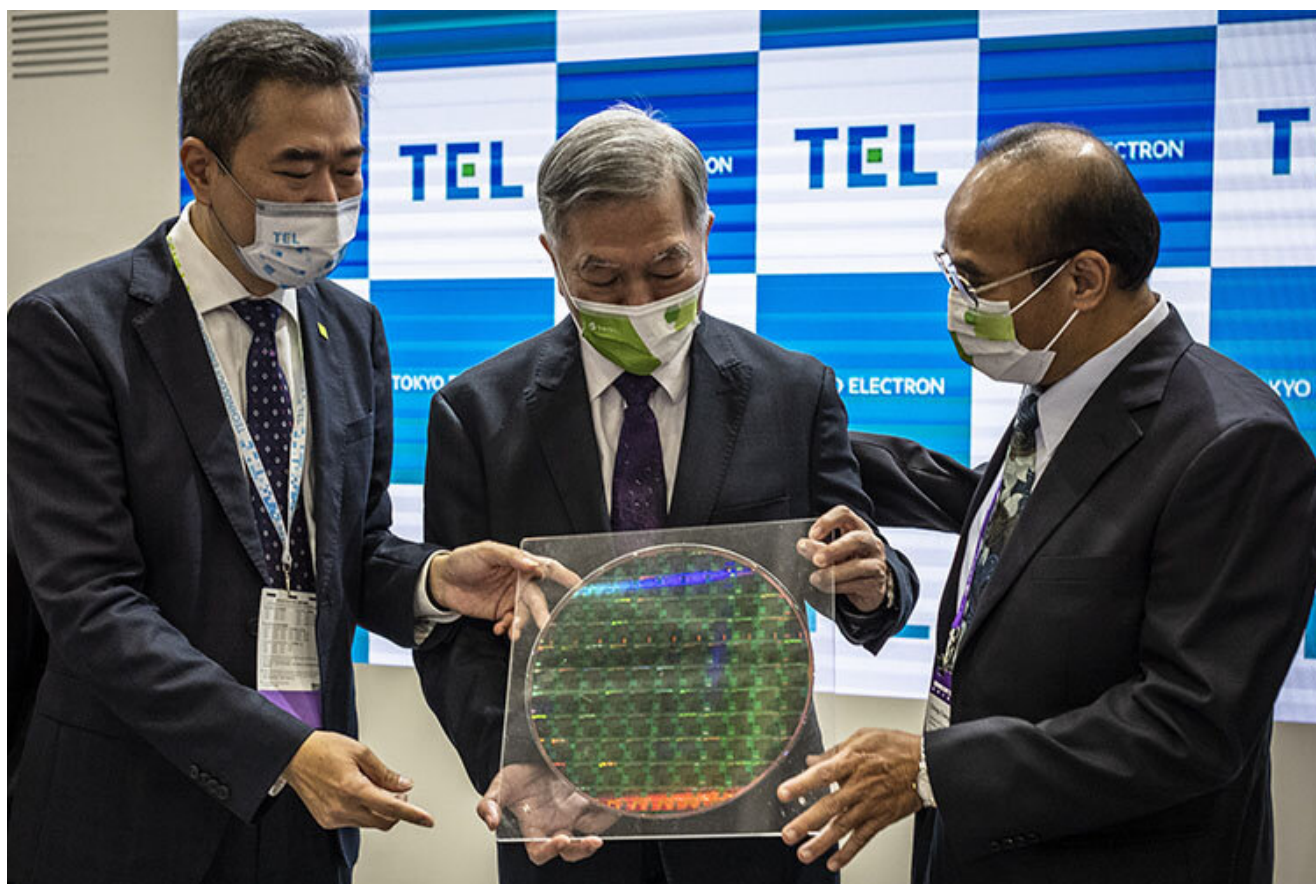
— Ano, ovšem. Je to tak, že nyní se vše zrychlilo z banálního důvodu. Strukturální krize začala v roce 2008. Od roku 2008 do roku 2014 Spojené státy hloupě napumpovaly ekonomiku emisemi peněz. Zároveň se snížil kreditní multiplikátor – ze 17 v roce 2008 na 4 v roce 2014. V roce 2014 se ukázalo, že je nutné hledat jiné zdroje, protože pokud by kreditní multiplikátor klesl pod čtyři, pak by začala krize nesplácení, jako tomu bylo v Rusku v 90. letech: do léta 1998, kreditní multiplikátor klesl na 1,2, tedy tehdy bankovní systém vůbec nefungoval.

Poté se Spojené státy rozhodly všechny okrást, MMF vydal příkaz centrálním bankám všech rozvojových zemí, aby devalvovaly své národní měny. Vzpomeňte si, co se stalo v prosinci 2014: Prvním „velkým činem“ Elviry Nabiulliny byla dvojnásobná devalvace, v jejímž důsledku Rusko ztratilo 200 miliard dolarů národního kapitálu. Ale nejen my jsme přišli o všechno, Čína ztratila asi 2 biliony.

Tento zdroj stačil Americe na několik let. Poté Spojené státy okradly Anglii – odhalily všechny informace o britských offshore společnostech. Pamatujete na příběh Panama Papers? V důsledku toho se offshorové libry šterlinků přesunuly do dolarů.

Dalším krokem pro Spojené státy je boj proti nelegálním dolarům. Faktem je, že ve světové ekonomice existovaly legální, pololegální a nelegální dolary. Legálních a nelegálních byl přibližně stejný počet. V letech 2017–2018 se začala zpříšňovat Compliance Control. V důsledku toho klesl podíl ne zcela legálních dolarů ze 100 procent legálních dolarů na 7 procent. V důsledku toho bylo možné vytisknout spoustu legálních dolarů.

— A pak začíná Covid?

— Pak začíná fungovat základní princip „vztahu neurčitosti Gerzen-Černyševskij“: na otázky „Co dělat? a “Kdo za to může?” odpověď nelze dát současně. Už není jasné, co dělat, a tak přejdeme k otázce „Kdo za to může?“ Odpověď: virus. Po viru Spojené státy zcela naplnily svou domácí poptávku čínským zbožím. Čínský export do Ameriky se téměř zdvojnásobil! Spojené státy začaly blokovat high-tech čínský export, ale neblokovaly spotřební zboží. A byli postaveni před situací, kdy nemohli do svého průmyslu investovat a ten se kvůli stáří prostě hroutí.

Ano, mají některá high-tech průmyslová odvětví, ale problém je, že je má i Čína. Je možné uzavřít Ameriku před high-tech čínským zbožím, ale je nemožné uzavřít před nimi svět: čínské zboží je 2-3krát levnější. Došlo k pokusu zabránit Číně získat vše, co potřebovali k výrobě. ČLR si vyrobila vlastní skener pro výrobu mikročipů – ještě ne 4 nanometry, ale už 18, a to je dost.

Specifikem Spojených států je, že mají vždy dlouhodobou strategii. V listopadu 2014 jsem na Dartmouthské konferenci v Daytonu ve státě Ohio řekl, že pro Spojené státy existují dva základní scénáře: prvním je zachránit systém světového dolaru za cenu zničení amerického průmyslu, druhým je pokusit se zachránit americký průmysl, ale za cenu zničení světového dolarového systému. A řekl jsem, že americká společnost spíše podporuje druhý scénář.

— Proto zvolili Trumpa?

— Ano, proto zvolili Trumpa. Tehdy ale nemohl říci: „Odstraníme brettonwoodský systém“, protože financování stranických aparátů stále probíhalo přes bankovní linii. Dostal sice určitou svobodu, ale bylo nemožné zničit systém. V důsledku toho se mu nic nedařilo a byl „sežrán“.

Bankéři vrátili Bidena zpět do politiky a v důsledku toho se situace s průmyslem stala velmi špatná. Dovolte mi připomenout, že cenou za rozšíření světového dolarového systému byl pokles podílu USA na světové ekonomice: v roce 1944 to bylo 52 procent, dnes je to oficiálně 22, ale ve skutečnosti je to 18–14 procent. A když se SSSR zhroutil, jeho podíl činil 24 procent. Sovětský svaz v té době držel třetinu světové ekonomiky a chybělo mu 24 procent. Dnes mají USA 22 procent a je jasné, že to vše bude zakryto „měděnou deskou“. Už se to zakrývá.

Jak mohou Spojené státy dále žít, je nejasné, hrůza-hrůzy-hrůz ... Podrobnosti popisují v makroekonomických přehledech Nadace Chazina, ale zde pouze řeknu, že jedinou možností, jak zachránit průmysl, je za prvé odstranit brettonwoodský systém a vše k tomuto směřuje, za druhé, a to je nejdůležitější, jsou zapotřebí další trhy, které jsou plně spojeny se Spojenými státy. Tyto trhy musí produkovat

spotřební zboží, které se bude prodávat Američanům, ale peníze z výroby tohoto spotřebního zboží musí jít na nákup amerických výrobků. A díky této poptávce se – možná – bude investovat do průmyslu.

— Které země mohou vstoupit na tento trh?

— Indie je k sobě nepustí, nebudou pracovat v afrických zemích, ale musí vyrábět. Latinská Amerika může fungovat a je tam 600 milionů lidí – to je v pořádku, ale je tu jeden problém. Faktem je, že nyní občané Latinské Ameriky nedostávají peníze za svou práci. Proto i oni utíkají do Států. Latinskoameričtí oligarchové tyto peníze dostávají, ale nic amerického si nekoupí. Z tohoto důvodu je nutné vyhladit latinskoamerické oligarchy a dát latinskoamerickým občanům možnost vydělávat si vysoké platy. Ale pro Latinskou Ameriku, kde oligarchové vládli 200 let, je to revoluce – Che Guevara a další. Američané chápou, že je to možné, ale ne rychle. Sociální struktura Latinské Ameriky takovou operaci neumožňuje.

Tím zbývá jihovýchodní Asie. Odstranit Čínu a odebrat vše ostatní. Budou tam pracovat a dostanou zapláceno. A jestli nebude jiný trh, začnou nakupovat americké produkty.

— To znamená, využít Vietnam, Malajsii, Indonésii jako trh?

— Vietnam, Malajsie, Indonésie, Filipíny. Populace tam je přibližně 500 milionů. Ale to je velmi obtížná operace – v měřítku války po dobu nejméně 4-5 let. Jde o to, aby Marcose na Filipínách neuvěznili – už ho uvěznili, ale Marcos nemůže nutit své občany, aby kupovali americké zboží, které ještě není dostupné, když je tam levné čínské. To znamená, že musíte nainstalovat železobetonovou bariéru, ale pak z Číny popluje 100 milionů džunek, které potopit je těžká a drahá práce. K tomu je potřeba na každých 100 kilometrů umístit údernou skupinu

letadlových lodí a letadla musí sestřelit vše, co se hýbe. To je velmi drahé, a co je nejdůležitější, Číňané se na to nebudou klidně dívat, začnou se bránit.

„Spojené státy zcela naplnily svou domácí poptávku čínským zbožím. Čínský export do Ameriky se téměř zdvojnásobil! USA začaly blokovat high-tech čínský export, ale neblokovaly spotřební zboží.“

USA by Ukrajinu už dávno vzdaly, ale ona je nositelkou informací o Bidenovi

— Ukazuje se tedy, že hlavním problémem Spojených států je Čína?

— Ano. Čína musí být zadržována, aby se zabránilo jejímu vstupu do Tichého oceánu. Upozornění: z Vietnamu do Japonska – to je oblouk, protože Američané se nemohou vzdát Tchaj-wanu, bez ohledu na to,

jak tam budou hlasovat. Ale je tu jedna malá jemnost: existuje pramínek – Tatarský průliv, Nevelskoj průliv, Ochotské moře a přístup do Tichého oceánu přes Kurilské ostrovy.

— To je zóna kontrolovaná Ruskem.

— Proto Čína bez Ruska nic nezmůže! Samozřejmě, že pokud ČLR zabere Tchaj-wan, bude situace jiná, ale Tchaj-wan mu s největší pravděpodobností neoddají.

Ale v USA se situace zhoršuje, takže si musí pospíšet. Čína také. Američané zahájili operaci v Myanmaru, budují vojenské základny na Filipínách a Papui-Nové Guineji a uzavřeli novou obrannou dohodu s Indonésií. Spojené státy v Myanmaru vyvolaly povstání v boji proti pročínskému režimu, protože Myanmar je jedinou přímou cestou z Číny do Indického oceánu, která obchází všechny úžiny, které stále ovládají Američané. Samozřejmě existuje pozemní cesta, ale problém je v tom, že po souši nelze přepravit tolik jako po moři. Ale v Indickém oceánu už jsou Indie, Írán a Rusko. Ještě před rokem Írán a Ruská federace jednaly v OSN o tom, jak ochrání severní část Indického oceánu.

V této situaci je třeba Američany držet stranou, aby například nemohli sjednotit všechny partyzánské armády v Myanmaru. V tuto chvíli začínají problémy Američanů na Ukrajině. Spojené státy by Ukrajinu už dávno vzdaly, ale je nositelem informací o Bidenovi. Pak to zařídil Izrael a Hamas. Dále jim byla uspořádána Venezuela a kooperativní republika Guyana. Američané nemohou kontrolovat všechno, protože na to nemají prostředky.

— Kontrolují to všechno Britové?

— Zcela správně, tohle je Londýn. Dnes nemá možnost vstoupit do hlavní ligy, kam patří USA, Rusko, Indie a Čína.

„Soudě podle toho, co se děje ve Spojených státech, rozhodnutí o Bidenovi již padlo. I absolutně demokratický tisk mu začíná nadávat a navíc v případě jeho syna Huntera (vlevo) trčí Bidenovi vlastní „uši“. Američané mají strategii, ale jim nedovolují, aby byla realizována.

Rusko má nejmocnější armádu na světě, kterou již každý poznal

— Řekl jste se vší vážností, že Rusko je ve velké lize?

— Za prvé, Rusko má nejmocnější armádu na světě, kterou již každý poznal; za druhé, budujeme euroasijskou zónu složenou z Ruské federace, sousedních států, Íránu, Turecka a arabského světa. Všechny pokusy o odtržení Turecka od nás končí nezdarem.

Mimochodem, mezi USA a Anglií nyní probíhá zoufalý boj. Jednou z verzí událostí na Blízkém východě je záchrana Turecka. Proč? Aby Anglie opravdu konkurovala USA alespoň v AUKUS (trilaterální bezpečnostní pakt tvořený Austrálií, Velkou Británií a USA v roce 2021

– pozn.red.). Britové mohou ovládnout západní Evropu čistě pomocí zpravodajských metod, ale pokud Američané nasadí západní Evropu na svou ropu a plyn, Britové nebudou schopni nic udělat. Ropa a plyn přicházely z ropovodu levně, takže Američané vyhodili do povětří potrubí v Baltu a blokují potrubí vedoucí přes Ukrajinu.

Spojené státy nyní potřebují zablokovat všechny ropovody, které vedou přes Turecko. Dovolte mi připomenout, že dnes je v Turecku ekonomická katastrofa: průmyslová inflace je 150 procent, spotřebitelská inflace je 60–80 procent, klíčová sazba je 40 procent. A všechny ekonomicky významné pozice jsou v rukou Američanů – u těch, kteří studovali v USA. Myslím si, že Američané „podpalují“ Turecko, aby tam byl chaos a nevedly přes něj potrubí do západní Evropy.

Podle mých výpočtů je celková díra v turecké ekonomice 0,5–1 bilionu dolarů. Na Blízkém východě existují tři zdroje, které mají hodnotu pod bilion dolarů. První je ropa z Perského zálivu, ale ta se Turkům nedá, protože je tam Írán a Čína. Druhým je, že Katar má plyn, ale ani ten nebude dán. Třetí je plyn na šelfu východního Středomoří. Pokud bude mezi Hamasem a Izraelem dlouhá válka, pak mohou být Turci přivedeni jako mírotvorci. A v první fázi konfrontace tam byla právě tato idea.

Ale Britové Erdogana zavrhli. Musel říci, že je pro muslimy, po čemž bylo usmíření s Izraelem nemožné. Izrael byl také „vyhozen“: bylo slíbeno, že Egypt a Jordánsko přijmou 2,5 milionu obyvatel z Gazy a celá Gaza a její plyn budou izraelské, ale Egypt a Jordánsko uprchlíky nepřijaly. Izrael má proto bezvýchodnou situaci: buď nechá těchto 2,5 milionu, a pak teroristé nenechají Izrael žít, nebo je nutné zabít 2,5 milionu lidí. Ale v dnešní době je to přehnané. A svět už zareagoval, například Malajsie řekla, že nepustí lodě směřující do Izraele přes Malacký průliv.

Soudě podle toho, co se děje ve Spojených státech, rozhodnutí o Bidenovi již padlo. I absolutně demokratický tisk mu začíná nadávat a navíc Bidenovi trčí vlastní „uši“ v případě (*korupce – pozn.překl.*) jeho syna Huntera. Američané mají strategii, ale nedovolují ji realizovat.

— A má Rusko svou strategii?

— Máme svou strategii, ale její realizace je pomalá, protože vše je velmi složité. Pochopte, žijeme v hrozně situaci: většina celé naší technologické infrastruktury – energie, vodovody, výtahy, telefony – je vybavena západními mikroprocesory. Oni mohou být vypnuty satelitním signálem a jejich vypnutí je začátkem války. Proto si tento extrémní případ nemůžeme dovolit. Proto čekáme, až se Spojené státy samy zhroutí. Čína má podobné problémy.

„A teprve poté, co Putin řekl, že naše cesta je cesta Alexandra Něvského s orientací na Východ, si Západ uvědomil, že on je klamal a ve skutečnosti nikdy nebyl prozápadním člověkem. Toto je klíčový bod“

— Přesto, jaké události považujete v roce 2023 za důležité?

— Snad to, že jsme odolali ukrajinské protiofenzívě. Nikdo na Západě tomu nevěřil, všichni věřili, že ukrajinské ozbrojené síly prorvou naši obranu. S přihlédnutím ke vnitřní zradě a sabotáži. Ale zrádných schémat je stále méně. Druhým je Putinův vynikající zahraničněpolitický úspěch; obrátil karty: místo Ruska se hlavním nepřítelem Spojených států stala Čína. Ale hlavní událost, věřím, je vnitřní – radikální změna Putinova obrazu a rétoriky.

— Copak se obraz Putina změnil?

— Před několika lety jsme s Andrejem Petrovičem Děvjatovem letěli letadlem z Astany do Moskvy a diskutovali jsme o tom, jak by měl Putin demonstrovat změnu ve svém postavení. A pak v rozhovoru bylo řečeno, že by to neměl dělat na modrém pozadí, ale na červeném a mluvit o Alexandru Něvském. To ukáže, že se neorientuje na Západ, ale na Východ. Východ je Indie, Írán, arabský svět a vůbec ne Čína. A po nějaké době vidíme Putinův projev před Veřejnou komorou Ruské federace: na červeném pozadí a mluví o Alexandru Něvském.

Moji přátelé z cizích zemí mi začali říkat to samé: Míšo, u nás je panika mezi elitami. Ptám se: proč? Odpovídají: vidíte, byli jsme hluboce přesvědčeni, že Putin je ve skutečnosti liberál a pro Západ, ale jen velmi dobře smlouvá.

— Jako, přijmout to za mých podmínek?

— Ano ano! Budete mi muset dát maximum toho, co se z vás v zásadě dá vymáčkout ... A teprve poté, co Putin řekl, že naše cesta je cesta Alexandra Něvského s orientací na Východ, si Západ uvědomil, že byl oblbován, ale ve skutečnosti jsem nikdy nebyl prozápadní člověk. Toto je klíčový bod. Mimochodem, vždy jsem to díky osobní komunikaci chápal i v době působení v prezidentské administrativě, což byla moje funkce po celá ta léta.

„Musí tam být sdružení, které nepovede Turecko. Ekonomická logika je jasná, je již viditelná pouhým okem. A to už se plíží do tropické Afriky.“

Vůdcem euroasijské říše nebude Turecko, ale Rusko

— To znamená, že začíná hlubinný obrat Ruska na východ?

— To je hlubinný obrat, ano. A Východ je ekonomický eurasijský prostor, který bude zahrnovat i Araby a Peršany. Navíc polovinu íránské elity tvoří Ázerbájdžánci. A vůdcem této eurasijské říše nebude Turecko, ale Rusko. To je přirozené, protože logika „Velkého Turanu“ je značně chybná. Proč by měl Jakut, Tatar, Turkmen nebo Ázerbájdžánec poslouchat Turka? Kdož navíc nemusí být Turek, ale krypto-Armén nebo krypto-Řek. Kdo jsou osmanští Turci? Toto je jeden z turkmenských kmenů. A proč by měli Turkmeni poslouchat své mladší bratry? A Kazaši mají vlastní představu o tom, kdo je hlavní.

Proto musí existovat sdružení, v jehož čele nebude stát Turecko. Ekonomická logika je jasná, je již viditelná pouhým okem. A to už se plíží i do tropické Afriky. To znamená, že pouze tropická Afrika zůstává zónou „volného lovu“. Všichni jsou již naladěni na Somálsko. A Indie si bude nárokovat východní Afriku. To vše ale začne vyplouvat na povrch až poté, co se brettonwoodský systém zhroutí.

Aby se Američané vyrovnali s výzvou, které čelí v jihovýchodní Asii, musí opustit Blízký východ a Evropu. Pokud opustí Evropu, bude muset být hraniční linie NATO posunuta na západ, protože západní Evropa nemůže na hraniční linii udržet více než 300-350 tisíc lidí. Nejužší část Evropy – od Baltu po Alpy – je hranice z roku 1945. Tady se vše vrátí zpět.

Jihovýchodní část Evropy je severní Itálie, Rakousko, Maďarsko, Česká republika, Slovensko a Slovinsko. Možná Maďarsko si „přiodřízne“ Chorvatsko a část Rumunska.

— Kam se táhne tato jihovýchodní část?

— To je Rakousko-Uhersko, to je to, co zůstane z tradiční Evropy a bude to ekonomicky tíhnout k Rusku. Protože nikam jinam nebude kam. A aby se stalo nezávislým ekonomickým centrem, je velmi malé. Je ale možné, že si pro sebe odříznou i jih Německa, protože Anglie nebude schopna ovládnout západní Evropu, ve které je Německo příliš velké.

Pak se začnou měnit hranice ve východní Evropě a tyto změny budou politického charakteru, protože všichni dobře chápou, že ve všech zemích východní Evropy jsou nyní absolutně liberální elity, s výjimkou Maďarska a částečně Slovenska. Tyto elity je třeba změnit a nejjednodušší způsob, jak to udělat, je změnit hranice. Chcete-li zrušit

staré strany a vytvořit nové. Vysvětlíte starým lidem, že porušili zákon, obviňte je z korupce a podobně. Je možné, že to vše začne už v roce 2024, protože Američané potřebují velmi rychle opustit Evropu.

— Mohlo by to začít ještě před americkými prezidentskými volbami?

— Myslím, že ano, protože Bidena je třeba odstranit do poloviny února, aby nestihl oznámit, že jde k volbám. Nevylučuji, že to vše proběhne velmi rychle.

Takhle vidím situaci ve světě.

“Injekce peněz se objevily především ve vojensko-průmyslovém komplexu, stejně jako v silnicích a stavebnictví”

„Rusko je na pokraji kolosálního hospodářského růstu“

— A co Rusko?

— Vidíme, že Rusko je na pokraji kolosálního ekonomického růstu. Vnos peněz, dokonce i rozpočtových peněz, vedl ke snížení inflace a zvýšení hospodářského růstu. Je třeba poznamenat, že vnos investičních peněz v podmínkách nedostatečné monetizace ekonomiky vždy způsobí rychlý růst a pokles inflace. Totéž se stalo v letech 1999–2002.

— Kde proběhl vnos – ve vojensko-průmyslovém komplexu, silnice?

— Především ve vojensko-průmyslovém komplexu, jakož i v silnicích a stavebnictví. Ale protože liberální finanční řízení nezmizelo, začali zvyšovat klíčovou sazbu, v důsledku čehož klesla poptávka po bydlení a celkový ekonomický růst se zastavil.

Pokud dojde ke změně finanční elity a přijdou racionální lidé, kteří budou prosazovat neliberální politiku, pak začneme zažívat šílený ekonomický růst.

Dovolte mi připomenout, že v letech 2001–2002 dosáhl náš růst 15 procent, a to především díky předsedovi Banky Ruska Viktoru Geraščenkovi.

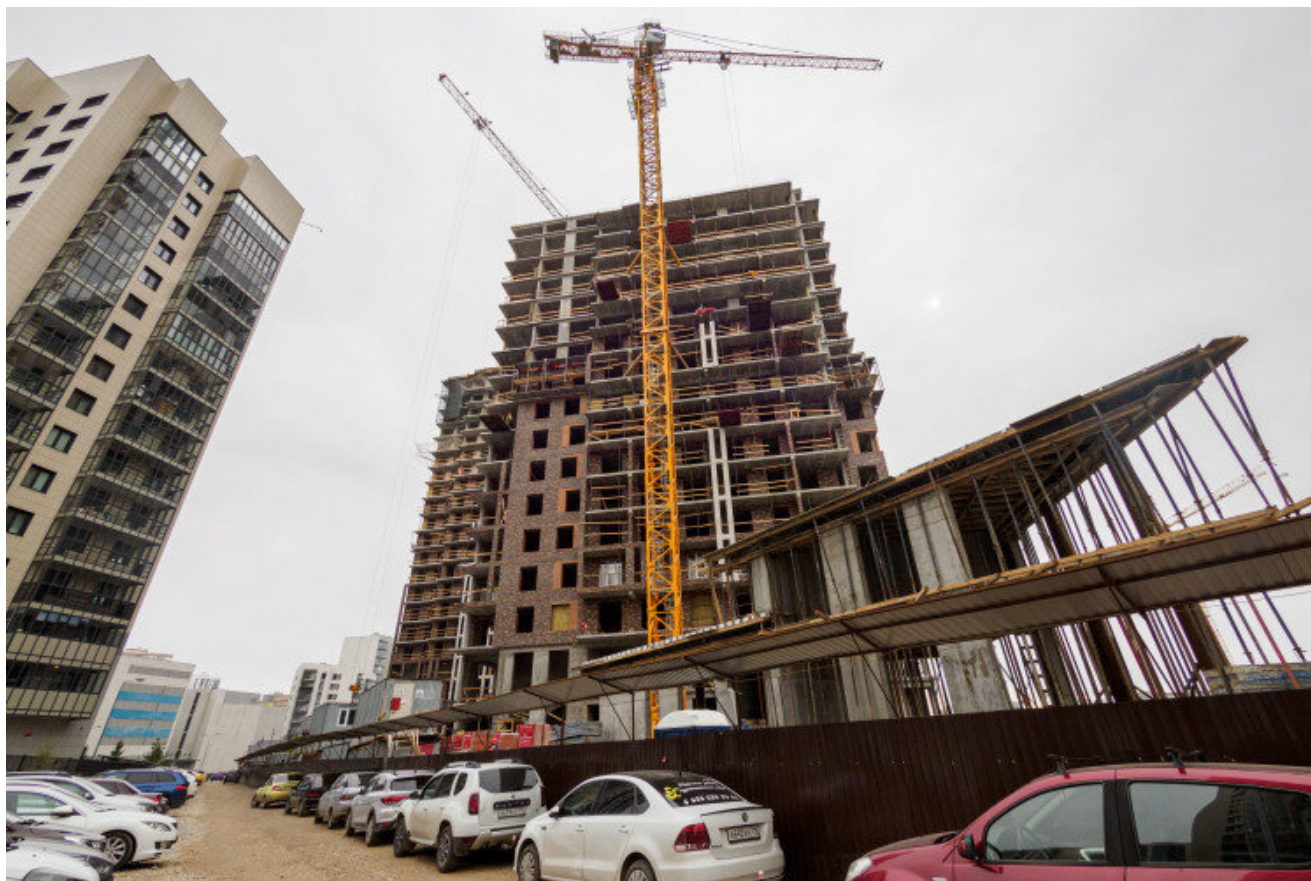
— 15. prosince centrální banka zvýšila klíčovou sazbu na 16 procent. Proč to udělala a k čemu to povede? (*Rustam*)

— Situace je velmi jednoduchá: MMF viděl hospodářský růst v Rusku a začal Nabiullině a Siluanovovi říkat: zbláznili jste se?! Okamžitě zastavte růst! A byl proveden třístupňový krok: devalvace rublu, inflace a zvýšení klíčové sazby – prý jako reakce na inflaci.

— Myslíte si, že pro devalvaci rublu nebyly žádné objektivní důvody?

— Ne, nebyly. Valut máme stejně mnohem více než potřebujeme, než je nutné. Pokud by se navíc investovalo do substituce dovozu, okamžitě by klesla poptávka po cizí měně, která se používá k nákupu

dovozu. Ano, nemůžeme stavět základní stanice pro mobilní síť, ale umíme vyrábět hřebíky.

“Začali zvyšovat klíčovou sazbu, v důsledku čehož klesla poptávka po bydlení”

— Zdá se, že Putin Nabiullině a Siluanovovi skutečně důvěřuje. Mnoho ekonomů ale jejich jednání kritizuje. Nosí Putin růžové brýle, nebo je to jeho mazaný krok? (Ilgizar Zaripov)

— Uvolnění z funkcí Nabiulliny a Siluanova by v této situaci bylo Západem vnímáno jako vyhlášení války a pak by možná byly možnosti, jak přerušit komunikaci a další věci. Pro ně je to „červená čára“ a nevylučuji, že to bylo oznámeno přímo: lze je změnit, ale pouze na prozápadní (*příznivce*).

— Ukazuje se, že prezident je rukojmím tohoto modelu, dokud se současný finanční systém nezhroutí?

— Podle toho, jak se chová, už chápe, že se z toho dostane ven. Soudě podle toho, co už udělal, co řekl na jednání s Veřejnou komorou Ruské federace a tak dále. Došlo k pokusu zatáhnout prezidenta na pole ruského nacionalismu – a dostalo se jim drsné odpovědi: nebudeme mít ruský nacionalismus, máme mnohonárodnostní a multikonfesní společnost. Stejně jako jsou tatarští nacionalisté v Tatarstánu, kazašští nacionalisté v Kazachstánu a dokonce běloruští nacionalisté v Bělorusku, existují i ruští nacionalisté. A my s nimi musíme také bojovat.

— Jak hodnotíte prohlášení místopředsedy Státní dumy Petra Tolstého, že my všichni žijící v Rusku jsme Rusové?

— Tohle je něco jiného. Jen se snažil říct, že jsme všichni pod nějakou kulturní a civilizační střechou. Další věc je, že se to nedá nazvat čistě ruským. Už jsme o tom s vámi diskutovali před mnoha lety: když Ivan Hrozný přišel vzít Kazaň, bylo v jeho armádě více Tatarů než v Kazani a v Kazani bylo tolik Rusů jako v ruské armádě. A bylo to obyčejné feudální zúčtování mezi dvěma „rovnocennými“.

— Jaký máte názor na neinflační digitální emise s cílem zajistit dlouhodobé a levné investice do průmyslového rozvoje? A kdy bude centrální banka Ruské federace odpovědná za růst HDP? (oleg)

— Současná centrální banka se nám nebude odpovídat – odpovídá MMF. Pokud jde o emise, v podmínkách nedostatečné monetizace vedou emise zaměřené na investice do reálného sektoru k rychlému hospodářskému růstu a poklesu inflace. Ať už je digitální nebo nedigitální, jde o technickou záležitost.

— Souhlasíte s tím, že ruský trh je přehřátý – jak trh práce, tak stavební, tak trh výroby materiálů?

— Přehřátý, ale jsou tu nějaké nuance. Lidé, kteří se profesně věnují produktivitě práce, říkají, že pokus nabídnout našim velkým firmám poradenské produkty pro zlepšení produktivity naráží na to, že toto téma je monopolizováno západními poradenskými společnostmi, které v tomto směru nic nedělají. A neformálními kanály přicházejí informace, že jejich úkolem je zabránit růstu produktivity práce v Rusku.

Dmitrij Piščalnikov (předseda odborné rady Státní dumy Ruské federace „O zvyšování produktivity práce a efektivní výroby“ – pozn.red.) říká, že téměř v každé ruské společnosti je možné zvýšit produktivitu práce o 30 procent za šest měsíců. To znamená, že se okamžitě uvolní poměrně velké množství pracovní síly.

„V naší zemi žije 10 milionů lidí, o kterých nikdo neví, odkud pocházejí a co dělají. Nemáme objektivní kontrolu – biometrickou. Jsou vyhoštěni z Ruska, ale změní si pas a znovu vstoupí.“

Strategický systémový problém – jak učit děti migrantů

— Ukazuje se, že je to mýtus, že ve výrobě není dostatek personálu, společnosti jsou prostě neefektivní?

— To je z velké části mýtus. Samozřejmě nemáme dostatek inženýrů a dalších, ale přesto lze tento problém vyřešit. A nejen migranty. Migranti jsou trochu jiní. Politika státu směřuje ke zvýšení životní úrovně obyvatel, tedy ke zvýšení mezd, ale migranti mohou být nadměrně vykořisťováni. Nedávno v Moskvě napadl sních a všichni migrující pracovníci odešli, protože jsou „dováženým zbožím“, převádějí své platy na dolary a posílají je domů. A jakmile byl náš rubl devalvován, začali opouštět svá zaměstnání. Není možné je nahradit ruskými občany, protože odmítají pracovat jako gastarbeiteři. A migranti, kteří zde žijí se svými rodinami, již nejsou gastarbeiteři.

— Na internetu je spousta článků o problémech s migranty. Myslíte si, že se to dělá schválně, nebo je v Ruské federaci skutečně takový problém a jak závažný je? (Světлана)

— Odborníci tvrdí, že podíl trestných činů páchaných gastarbeitery je menší než podíl gastarbeiterů mezi obyvatelstvem. Řekněme, že když je v nějakém regionu 5 procent gastarbeiterů, pak páchají trestnou činností, relativně vzato 3 procenta. Samozřejmě existují otázky ohledně statistik, ale stejně. To neznamena, že neexistují nějaké samostatné body, kde může dojít k nepříjemným procesům s jejich účastí. Pak je ale potřeba to řešit na místní úrovni.

Systemovým strategickým problémem je, jak vzdělávat děti migrantů. Několik škol v Moskvě snížilo své hodnocení, protože u nich 60–80 procent dětí migrantů neumí rusky. Asi před 10 lety se v Solncevu konaly tádžické demonstrace: naučte naše děti rusky, chceme tady žít jako Rusové.

Množství spekulací na téma migrantů je mnohem větší než skutečné problémy: v naší zemi žije 10 milionů lidí, o kterých nikdo neví, odkud pocházejí a co dělají. Nemáme objektivní kontrolu – biometrickou. Jsou vyhoštěni z Ruska, ale změní si pas a znovu vstoupí. Ale to jsou organizační a technické problémy, nikoli společensko-politické.

„Ekonomika je u nás nedostatečně monetizovaná, finance jsou z hlediska fungování ekonomiky pomocné, banky jsou úhlavní nepřátelé podniků. Naše podniky řekly: odpojij banky od SWIFT – to je to, co potřebují!“

Zvláštní daň ve výši 90 % z nadměrného zisku bank

— Před rokem jste nevyloučil možnost, že „do konce jara budou sankce zrušeny“. To se bohužel nestalo. Navíc se zavádí stále více nových. Proč se tohle děje? Jak moc mohou tyto nové sankce ovlivnit další ekonomický rozvoj Ruska? (Artur Hafizov)

— Pokud Američané odejdou a NATO a Evropská unie se začnou rozpadat, situace se radikálně změní, i když možná nějaké sankce zůstanou. Měl jsem pocit, že to „lámání hráze“ mělo začít už loni. A řekl jsem, že teoreticky by to mohlo začít na jaře. Tento „průlom“ začne příští rok na jaře. Je to téměř zřejmé. Není třeba brát slova jako nějaké absolutno. Popisuji trendy a dávám časový rámeček, kdy by měly začít. „Okno“ pro zničení liberálního systému se otevřelo na jaře 2023.

— Nedojde časem k poklesu ekonomického růstu pod tlakem břemene sankcí? (Artur Hafizov)

— Opustíme liberální politiku a začneme růst o 10, 12, 15 procent ročně. A proč se zhroutíme? Západ může vypnout komunikaci nebo něco jiného, ale to je velmi nebezpečná věc, protože to zcela ničí systém. Můžeme také dělat spoustu věcí, ale neděláme to. Máme také svoje páky. Můžeme reagovat asymetricky.

— A proč jsme žádným způsobem nereagovali na zničení Nord Streamu?

— Částečně jsme odpověděli. Říkají, že Britové hrají s Američany špinavé triky, ale neodpovídají jim. Odpověděli jim! Absolutního atlantistu Davida Camerona vytáhli ze zapomnění a aktivita Anglie v Zakavkazsku a na některých dalších místech prudce klesla. A pokud bude jmenován premiérem, tak se spousta věcí uzavře.

I my odpovídáme. Uměli jste si asi před 10 lety představit, že do Spojených arabských emirátů přijede hlava Ruska a oni vymalují nebe v barvách ruské vlajky?

Putin přistupuje ke světu s následující logikou: jsme partneři, se kterými můžete jednat, a ti na Západě jsou zdivočelí divoši. No, každý vidí, že to jsou brutální divoši, že kvůli penězům dokážou zničit všechno a všechny kolem sebe. Světové elity všemu porozuměly!

Mimochodem, k otázce rozsahu odehrávajících se událostí. Nedávno náhle zemřel ve věku 51 let syn vládnoucího knížete z Lichtenštejna Konstantin Liechtenstein, který měl na starosti finance knížectví. Dá se samozřejmě předpokládat, že měl zdravotní problémy, ale všichni jasně pochopili: žádní nedotknutelní už nejsou.

— Jaké je „tajemství“ stability ruské ekonomiky? Možná je to proto, že jsme byli „odpojeni“ od světové ekonomiky a financí a toto nutilo byznys pracovat pro zemi?

— To je naprosto zřejmé. Západ je finanční kapitalismus, finanční ekonomika. Finance jsou tam hlavní, vše jde přes finanční instituce. Ekonomika je u nás nedostatečně monetizovaná, finance jsou z hlediska fungování ekonomiky pomocné, banky jsou úhlavní nepřátelé podniků. A hlavní sankční tlak byl na finanční systém. Přemýšlejí ve svém vlastním paradigmatu. Naše podniky řekly: odpojit banky od SWIFT – to je to, co potřebují!

Celá politika zvyšování klíčové sazby je proto z ekonomického hlediska vysáváním zisků z reálného sektoru. Navrhoval jsem zavést zvláštní daň a nasměrovat 90 procent přebytečných zisků bank do rozpočtu a rozpočet by byl směřován do reálného sektoru ekonomiky.

— Myslíte si, že digitální rubl je speciální operace světových globalistů na našem území nebo co?

— V tomto případě cituji profesora Katasonova: MMF jako kontrolor financí má zjevné problémy a finanční elita by chtěla i nadále vše kontrolovat, proto MMF navrhl, aby všechny centrální banky vytvořily digitální měnu a aby její protokol byl viditelný pro Banku pro mezinárodní platby ve Švýcarsku. Je to jen změna ze šití na mýdlo. Až dojde ke změně ve finančním sektoru, budeme muset učinit tento protokol neviditelným pro Banku pro mezinárodní platby.

„V přestupném roce bude veselo ... My se budeme bavit pozitivně a oni se budou bavit negativně. Oni se možná nebudou bavit, ale my se bavit budeme. Nezlobím, jen se dívám na fakta.“

Putin má tým, který se zabývá politickou strategií

— Sledujete průběh SVO? Proč naši nepostupují, co myslíte? Je taková defenzivní taktika oprávněná? (A. Žukov)

— Protože z politického hlediska je Putinovým hlavním úspěchem v první polovině roku to, že udělal z Číny hlavního nepřítele Spojených států. Jedná se o operaci, při které Saúdská Arábie a Írán podepsaly dohodu o obnovení vztahů v Pekingu, ačkoli tyto vztahy začaly pod naší kontrolou. Byla to skvělá speciální operace. Bylo ale nutné zajistit, aby ty síly ve Spojených státech, které nás stále považují za hlavního nepřítele, nevrátily situaci zpět. Proto jsme nemohli spěchat.

— Dostal jste po svém projevu v OSN o dohodě o obilí nějaké nabídky na spolupráci ze zahraničí? (Valentinič). Kdo vám navrhl, abyste tam vystupoval?

— Zavolali mi naši diplomaté z New Yorku a navrhli mi vystoupení. Faktem je, že úředníci odmítli mluvit bez souhlasu, ale já se nepotřebuji s nikým koordinovat. Navíc všichni pochopili, že když nám nabídnou nějakého ideologa, tak ho možná nepustí. Ale jsem skutečně nezávislý ekonom a nemám žádné spojení s Kremlem. Navíc jsem na „černé listině“ části kremelské administrativy.

— Co očekáváte od roku 2024? Jaká je vaše prognóza ohledně globální situace a stavu ruské ekonomiky? (Nikolaj Tichonov)

– V přestupném roce bude veselo ... My se budeme bavit pozitivně a oni se budou bavit negativně. Oni se možná nebudou bavit, ale my se bavit budeme. Nezlobím, jen se dívám na fakta. Například smrt Konstantina Lichtensteina. Jedna věc je, když je pedofil Epstein ukryt ve vězení, ale náhlá smrt to je něco zcela jiného.

— Putin ve volbách, samozřejmě, zvítězí?

— Jak jinak by to mohlo být? Mimochodem, ještě jedna věc se ukázala být jasná: soudě podle rozsahu událostí současně – Čína, Indie, Írán, arabský svět, USA, že Putin není jeden člověk, ale poměrně velký politický tým, který ví, jak pracovat. Putin má tým, který se zabývá politickou strategií. Úspěchů, kterých Rusko dosáhlo za poslední rok, nelze dosáhnout bez strategie.

— Trump se navrátí do Bílého domu?

— Nevylučuji možnost, že ho tam nepustí.

— Poslouchám a čtu vás už dlouho a souhlasím s mnoha vašimi názory. Ale nechápu, jak by se tyto informace daly využít a shromáždit v něco cennějšího, než je jen zajímavé čtení? Co byste poradil

průměrnému manažerovi a občanovi vaší země? (Ilgiz)

— Za prvé, můžete mi klást otázky osobně v uzavřeném kanálu na Telegramu, a za druhé, můžete k nám přijít na konzultaci. Pokud podnikáte, je tu pro vás strategická prognostická agentura Kovčeg (*Archa – pozn.překl.*). Vytvořili jsme ji speciálně proto, abychom podnikatele provedli krizí. Nemá smysl reagovat na jednotlivé problémy obecně.

A samozřejmě je stále nutné rozumět tomu, co se děje v globální ekonomice. Protože jinak jakékoli trendy a události, které nastanou, budou překvapením. Z tohoto důvodu doporučuji přečíst si makroekonomické recenze Chazinovy nadace. Alespoň tam přinejmenším říkáme pravdu o stavu věcí v globální ekonomice.

— Michail Leonidoviči, děkuji za optimistický rozhovor.

(1) Zde možno stáhnout tuto knihu a přečíst:

[http://publ.lib.ru/ARCHIVES/H/HAZIN Mihail Leonidovich/ Hazin M.L.
.html](http://publ.lib.ru/ARCHIVES/H/HAZIN_Mihail_Leonidovich/Hazin_M.L..html)

nebo zde:

<https://epdf.tips/-pax-americana.html>

<https://dzen.ru/a/ZZEKC4cO9jZobx4g>

Překlad Peter 008